

Wrocław 06.08.2020r.

**Pani
mgr Anna Szafran
Przewodnicząca
Dolnośląskiej Okręgowej Rady
Pielęgniarek i Położnych
ul. Powstańców Śląskich 50
53-333 Wrocław**

Dotyczy: opinii w sprawie uprawnień do samodzielnego udziału pielęgniarki anestezjologicznej podczas zabiegu operacyjnego w znieczuleniu miejscowym wykonywanego przez lekarza chirurga w warunkach bloku operacyjnego – zapytanie złożone przez zespół pielęgniarek anestezjologicznych.

W odpowiedzi na otrzymaną dokumentację wyjaśniam:

W anestezjologii wyróżnia się dwa rodzaje znieczulenia: ogólne i miejscowe- regionalne. Pierwsze osiągnąć można poprzez działanie na sam ośrodkowy układ nerwowy, doprowadzając do nieodczuwania bodźców bólowych. Natomiast znieczulenie miejscowe polega na tymczasowej blokadzie odczuwania bólu w jednym, ściśle określonym miejscu w obrębie ciała. Leki miejscowo znieczulające porażają przewodnictwo nerwowe, czego następstwem jest odwracalne zniesienie bólu, przy jednoczesnym zachowaniu stanu świadomości. Analgezję regionalną można wywołać w różny sposób w zależności od sposobu i miejsca podania substancji. Z tego względu wyróżnia się: znieczulenie powierzchniowe – środek podawany jest na powierzchnię skóry, oka, błony śluzowe jamy ustnej, nosa, drzewa oskrzelowego, dróg moczowych. Ze względu na słabe przenikanie warstwy rogowej naskórka, podanie na nieuszkodzoną skórę wykazuje najmniejszą skuteczność działania oraz znieczulenie infiltracyjne (nasiękowe) – roztwór środka znieczulającego wstrzykiwany jest w bezpośrednią okolicę miejsca, które docelowo ma być poddane analgezji. Stosowane jest najczęściej podczas małych zabiegów operacyjnych z zakresu chirurgii, zwane potocznie znieczuleniem miejscowym.

Pielęgniarka anestezjologiczna zgodnie z *Rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie standardów postępowania medycznego w dziedzinie anestezjologii i intensywnej terapii dla podmiotów wykonujących działalność leczniczą (Dz. U. z 16 grudnia 2016 r. poz 2218)* współpracuje przy wykonywaniu znieczulenia ogólnego oraz znieczulenia regionalnego z lekarzem anestezjologiem, dotyczy to również znieczuleń wykonywanych poza salą operacyjną. Podobnie w przypadku znieczuleń do zabiegów chirurgii jednego dnia lub dokonywania znieczulenia do zabiegów diagnostycznych w trybie leczenia jednego dnia świadczeniodawca zobowiązany jest zapewnić opiekę lekarza anestezjologa i pielęgniarki anestezjologicznej, warunki powyższe określa rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 15 września 2011 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu leczenia szpitalnego.

Odpowiedzialność pielęgniarki anestezjologicznej:

Opinia wydana przez radcę prawnego Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych (IMPULS nr10-11/2010, s.25). „, Pielęgniarka jest osobą współuczestniczącą w znieczuleniu i jeżeli samodzielnie

prowadzi czynności w ramach procedur znieczulenia, to przestaje być współuczestnikiem i staje się głównym podmiotem odpowiedzialnym z prowadzenie procedury medycznej. W związku z powyższym, jeżeli pielęgniarka prowadzi czynności w ramach powyższej procedury medycznej pozostając sama z pacjentem przez 30-40 minut, to przestaje być współuczestnikiem przy udzielaniu danego świadczenia i staje się głównym podmiotem odpowiedzialności za prowadzenie procedury medycznej, co nie powinno mieć miejsca”.

Na podstawie obowiązujących przepisów, opinii Konsultanta Krajowego w dziedzinie pielęgniarstwa anestezjologicznego i intensywnej opieki, stanowiska PTPAiIO oraz wielu opinii prawnych w przedmiotowej sprawie pielęgniarka anestezjologiczna realizuje powierzone jej zadania wyłącznie z lekarzem anestezjologiem. Zasada ta, odnosi się do wszystkich świadczeń zdrowotnych z zakresu anestezjologii §9 pkt 9,12 ww. rozporządzenia.

W 2010 roku została podpisana przez przewodniczących Narodowych Towarzystw Anestezjologicznych Deklaracja Helsińska *o Bezpieczeństwie Pacjenta w Praktyce Anestezjologicznej (DeHeBePA)*, Deklaracja wskazuje na dominującą rolę anestezjologii w promowaniu i utrzymaniu jak najwyższego poziomu bezpieczeństwa pacjenta w okresie okołoperacyjnym.

Z wyrazami szacunku,

(-) Ewa Pielichowska
Konsultant Wojewódzki w dziedzinie
pielęgniarstwa anestezjologicznego
i intensywnej opieki dla województwa
dolnośląskiego